

Asia: VN/4400/2022

Lausuntopyyntö: Luonnos valtioneuvoston asetukseksi raskaana olevien, äskettäin synnyttäneiden sekä imettävien työntekijöiden suojelemisesta työssä vaaraa aiheuttavilta tekijöiltä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntönumeron diaarinumero: VN/4400/2022

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnokseen valtioneuvoston asetukseksi raskaana olevien, äskettäin synnyttäneiden sekä imettävien työntekijöiden suojelemisesta työssä vaaraa aiheuttavilta tekijöiltä. Suomen Varustamot ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ja lausuu asiassa seuraavaa.

Suomen Varustamot ry pitää annettua esitystä pääosin hyvänä.

Annetun asetusluonnoksen perustelumuiotiossa mainitaan 4 §:n (yksilölliset toimenpiteet ja työnteon kieltäminen) 4 mom. osalta, että:

”Raskaana oleva, äskettäin synnyttänyt tai imettävä työntekijä voidaan siirtää muihin hänelle sopiviin työtehtäviin työturvallisuuslain 11 §:n 2 momentin mukaisesti ajaksi, jolloin työstä tai työolosuhteista saattaa aiheutua erityistä vaaraa. Mikäli tämäkään ei ole mahdollista (esimerkiksi työnantajalla ei ole tarjota työntekijälle muita sopivia työtehtäviä), työntekijälle on raskaussuojeludirektiivin mukaisesti myönnettävä vapaata, jonka on oltava palkallista tai muuten riittävästi korvattua.”

Suomen Varustamot katsoo, että tilanteissa, joissa työnantajalla ei ole tarjota työntekijälle muita työtehtäviä, ei myönnettävää vapaata voida katsoa työnantajan korvattavaksi. Työntekijän toimeentulo tulee turvata muulla menettelyllä (esim. Kela). Työnantajalla ei kuitenkaan voi olla palkanmaksuvelvoitetta, kun työntekijä ei ole työnantajan käytettävissä.

Jos työnantajalla ei ennen lapsen syntymää olisi tarjota työntekijälle muuta työtä vaaralle altistumisen ajaksi, tulisi työntekijän olla Kelan erityisraskausrahan piirissä. Voimassa olevaa KELA:n erityisraskausrahaa koskevaa sääntelyä työssä altistumisen vaaratekijöiden osalta tulisi päivittää ja soveltamisalaa laajentaa vastaamaan annetun asetusluonnoksen vaaraa aiheuttavia tekijöitä (nykyinen erityisraskausraha kattaa vain seuraavat tilanteet: kemialliset aineet, säteily tai tarttuva tauti).

Perustelumuihistiossa todetaan (s. 6):

”Raskaussuojeludirektiivissä ei määritellä tarkasti, mitä raskaana olevalla, äskettäin synnyttäneellä tai imettävällä työntekijällä tarkoitetaan. -- Voimassa oleva lisääntymisterveysasetus ei sisällä varsinaisia määritelmiä, eikä niitä sisältyisi myöskään ehdotettuun asetukseen. Aikaisemman käytännön mukaisesti ehdotetussa asetuksessa – imettävällä työntekijällä tarkoitettaisiin vastaavasti työntekijää, joka imettää ja on ilmoittanut siitä työnantajalleen.”

Suomen Varustamot katsoo, että kyseinen määritelmä imettävälle työntekijälle ei ole tarkkarajainen, ja toivoo määritelmän sidottavan esimerkiksi tiettyyn ajanjaksoon. Tämä tekisi asetuksen soveltamisen käytännön tasolla selkeämmäksi.

Mattila Maija
Suomen Varustamot ry